

Katarzyna DEMBICZ*

O AMERYCE VII KONGRES CEISAL (12-15 CZERWCA 2013, PORTO, PORTUGALIA)

Memoria, presente, porvenir en América Latina, czyli „Pamięć, teraźniejszość i przyszłość” to hasło, które przyświecało uczestnikom siódmego już Kongresu Europejskiej Rady Studiów Społecznych nad Ameryką Łacińską – CEISAL. Podporządkowane mu były również sympozja, zorganizowane w liczbie 79, które zgromadziły rekordową liczbę dwóch tysięcy uczestników, z silną reprezentacją badaczy z Ameryki Łacińskiej (głównie z Brazylii, Meksyku i Argentyny).

CEISAL – Consejo Europeo de Investigaciones Sociales de América Latina (Europejska Rada Studiów Społecznych nad Ameryką Łacińską), powołana do życia w 1971 roku przez wybitnego socjologa i latynoamerykanistę Hansa-Alberta Stegera miała pełnić, swego rodzaju, pomost i płaszczyznę współpracy dla badaczy z Europy Zachodniej i Wschodniej. Sen profesora Stegera ziścił się w ciągu dwóch dekad, kiedy to na przełomie wieków w pracach Rady aktywnie uczestniczyć zaczęły instytucje z Polski, Rosji, Słowacji, Czech i Serbii. Zwieńczeniem działań CEISAL było przewodniczenie Radzie przez prof. Andrzeja Dembicza (ówczesnego dyrektora CESLA), w latach 2001-2007, a także zorganizowanie w 2001 roku w Moskwie (przez Instytut Ameryki Łacińskiej Rosyjskiej Akademii Nauk) spotkania Komitetu Wykonawczego CEISAL, zaś w 2004 roku, w Bratysławie, IV Kongresu CEISAL.

Dziś celem dla CEISAL wydaje się być promowanie studiów latynoamerykańskich w krajach Europy Południowej, w tym Bułgarii i Rumunii oraz sprostanie oczekiwaniom badaczy z Ameryki Łacińskiej, którzy coraz chętniej i liczniej uczestniczą w europejskich spotkaniach. Należy przyznać, iż tegoroczne cieszyło się również ogromną popularnością wśród polskich latynoamerykanistów, którzy w liczbie ponad 20 osób reprezentowali najważniejsze ośrodki akademickie w Polsce, w tym Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet Jagielloński. Wygłosili 25 referatów i poprowadzili 3 sympozja:

- dr Katarzyna Dembicz: *¿Quo Vadis Cuba? Implicaciones para Europa* [„Quo vadis Kuba? Implikacje dla Europy”];

* Dr Katarzyna Dembicz – pracownik naukowo-dydaktyczny CESLA UW, redaktor naczelna kwartalnika „Ameryka Łacińska”.

NAUKA

- prof. dr hab. Maria Skoczek: *Nueva geografía socioeconómica de las regiones indígenas en América Latina* [„Nowa geografia społeczno-ekonomiczna rdzennych regionów Ameryki Łacińskiej”];
- dr hab. Bogumiła Lisocka-Jaegermann: *Movimientos Sociales en América Latina: siglos XX y XXI* [„Ruchy społeczne w Ameryce Łacińskiej: XX i XXI wiek”].

W ramach Kongresu odbyło się również szereg innych posiedzeń, w tym Grupy Roboczej CEISAL ds. Prawodawstwa, pod przewodnictwem profesorów Pierangelo Catalano i Antonio Colomer Viadel. Europejska Sieć Informacji i Dokumentacji na temat Ameryki Łacińskiej – REDIAL wykorzystała kongres, aby odbyć Walne Zgromadzenie członków, a także zorganizowała sympozjum poświęcone kwestiom migracji, zatytułowane *Los que van, los que vienen y los que regresan. Los movimientos migratorios transoceánicos en el siglo XX y XXI: fondos documentales e investigaciones* [„Ci co wyjeżdżają, przyjeżdżają i powracają. Transoceaniczne ruchy migracyjne w wieku XX i XXI: badania i dokumentacja”].

Rok 2013 był również rokiem wyborów do władz CEISAL. Podczas walnego zgromadzenia wybrano nowy skład Komitetu Wykonawczego, do którego po kilku latach nieobecności powróciło Centrum Studiów Latinoamerykańskich UW, a nowym przewodniczącym został wybrany dr Carlos Quenan, pracownik francuskiego Institut des Hautes Etudes de l'Amérique latine – IHEAL i aktualny dyrektor L'Institut des Amériques.

Kongresy CEISAL, kiedyś bardzo kameralne, dzisiaj stają się podobne, pod względem ilości jak i jakości, do największych latinoamerykanistycznych kongresów organizowanych przez LASA (Latin American Studies Association), ICA (International Congress of Americanists) czy FIEALC (Federación Internacional de Estudios sobre América Latina y el Caribe). Zaczynają również tematycznie zbliżać się do nich. Organizowany w 2014 roku kongres LASA odbędzie się pod hasłem „Demokracja i pamięć”, ostatnie wiedeńskie spotkanie ICA nosiło tytuł „Budując dialogi w Amerykach”, a tegoroczny kongres FIEALC „Stary Świat i Nowy Świat w erze dialogu”.

Wydaje się, że współczesna CEISAL powoli oddala się od idei jej założyciela Hansa-Alberta Stegera, co podkreślali zresztą niektórzy z uczestników Walnego Zgromadzenia Rady. Biorąc pod uwagę wymienione wyżej elementy, wydaje się, iż obecny stan powinien skłaniać do refleksji i stanowić kolejne wyzwanie dla członków Rady i jej Komitetu Wykonawczego, którzy baczniej powinni przyglądać się propozycjom tematycznym, nie tylko samych kongresów i sympozjów, ale również stworzyć przejrzyste ramy do organizacji kolejnych naukowych spotkań.